RE ELE DE INTERCONECTARE

Scopul unei re ele de interconectare este de a permite schimbul de date între procesoarele unui sistem paralel. Exist dou no iuni fundamentale legate de re ele: comutarea i rutarea.

1. Comutarea (network switching)

Se refer la modul de transmitere a datelor între procesoarele din re ea. Exist dou tipuri principale:

- a) Comutarea prin circuite
- b) Comutarea prin pachete

<u>Comutarea prin circuite</u> se refer la transmiterea datelor prin circuite dedicate. Aici se stabile te o leg tur fizic între un procesor surs i un procesor destina ie, leg tur ce trebuie s r mân stabil pe întreaga durat a transmisiei datelor.

<u>Comutarea prin pachete</u> - aici datele de transmis se împart în blocuri de dimensiuni mici numite pachete, iar apoi se aloc un canal de comunica ie doar pentru transmiterea unui singur pachet.

2. Rutarea (network routing)

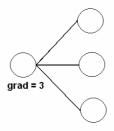
Se refer la modalitatea de a conduce datele prin re ea. Rutarea define te astfel o rut pe care datele o vor urma pentru a ajunge la destina ie. Rutarea este în strâns leg tur cu topologia (structura) re elei.

Clasificarea re elelor în func ie de topologie:

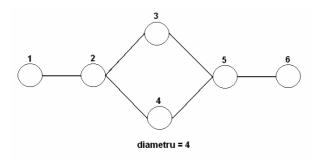
- a) re ele directe; aici exist o conectivitate punct la punct între procesoarele vecine
- b) re ele indirecte; acestea utilizeaz canale de comunica ie care sunt comune mai multor procesoare

No iuni fundamentale legate de re ele:

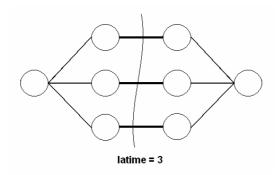
- gradul unui nod: reprezint num rul de canale de comunica ie care sunt legate de acel nod.

- diametrul re elei: reprezint distan a maxim între dou noduri ale re elei.

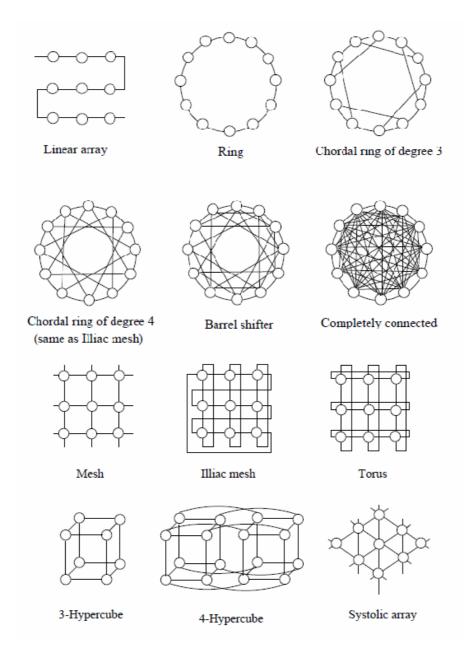
- l imea sec iunii: reprezint num rul de canale de comunica ie între dou jum t i ale re elei.

- toleran a la erori: reprezint num rul de rute alternative între dou noduri.
- scalabilitatea re elei: reprezint posibilitatea de expandabilitate a re elei.
- rata de transfer: reprezint cantitatea de date transferate în unitatea de timp.
- laten a: reprezint durata maxim de transfer a unei date prin re ea.

A. Re ele directe

În acest caz exist leg turi punct la punct între nodurile învecinate ale re elei. Ele sunt numite re ele statice pentru c aceste leg turi punct la punct definite sunt fixe (nu se schimb pe întreaga durat a transmisiei datelor). Exemple:

Tip de retea	Gradul	Diametrul	Latimea Sectiunii
Linear array	2	N-1	1
Ring	2	$\lfloor \frac{N}{2} \rfloor$	2
Completely conn.	N-1	1	$(\frac{N}{2})^2$
Binary tree	3	$2(log_2N-1)$	1
2D-mesh	4	$2(\sqrt{N}-1)$	$\sqrt{N}$
2D-torus	4	$2\lfloor \frac{\sqrt{N}}{2} \rfloor$	$2\sqrt{N}$
Hypercube	log_2N	log_2N	$\frac{N}{2}$

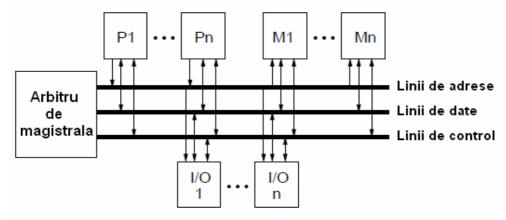
B. Re ele indirecte

Re elele indirecte mai sunt numite i re ele dinamice. Spre deosebire de re elele statice, aici un nod nu are vecini fixa i. Topologia re elei poate fi schimbat dinamic în func ie de cerin ele aplica iei. Exist trei tipuri de re ele dinamice:

- a) Re ele cu magistral
- b) Re ele multi-stagiu
- c) Re ele *crossbar* (cu comutatoare)

a) Re ele bazate pe magistral:

Ele se bazeaz pe o magistral alc tuit din mai multe linii de bit, la care se conecteaz diferite resurse (procesoare, memorii, dispozitive de intrare/ie ire etc). Magistrala poate con ine linii de adres, de date i de control.

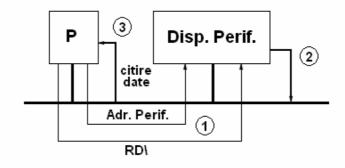
La o magistral se pot conecta atât dispozitive de tip *master* (care ini iaz un transfer de date pe magistral), cât i dispozitive de tip *slave*. Dac la magistral sunt conectate mai multe dispozitive *master*, atunci va fi necesar un dispozitive de arbitrare a magistralei.

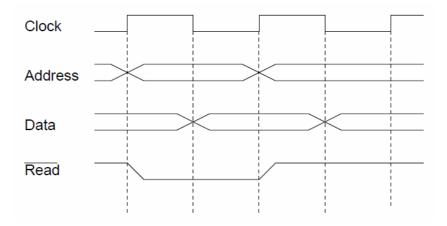
Exist dou tipuri de magistrale:

- 1) Magistrale sincrone
- 2) Magistrale asincrone

1) Magistrale sincrone

Aici, toate tranzac iile pe magistral sunt sincronizate folosind un semnal de ceas. Exemplu: citirea unei date de la un dispozitiv periferic.

2) Magistrale asincrone

Aici, ac iunile nu sunt la fel de predictibile ca la o magistral sincron . La magistrala asincron se utilizeaz un protocol de tip *handshaking*, pentru a se indica apari ia unui eveniment pe magistral , de exemplu validitatea datelor pe linia de date a magistralei poate fi indicat de un semnal de comand numit *Strobe*.

În general, magistralele asincrone sunt mai complexe, mai scumpe i mai pu in eficiente decât magistralele sincrone datorit protocolului care trebuie realizat cu semnale fizice. Totu i, magistralele asincrone au avantajul c sunt mai flexibile i prin intermediul lor se pot u or conecta resurse cu viteze diferite.

Exemplu de magistral sincron : magistrala procesor-memorie.

Exemplu de magistral asincron : magistrala SCSI, care asigur comunica ia cu dispozitivele periferice.

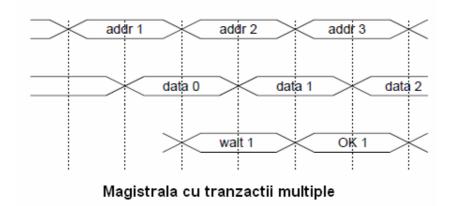
Magistrale split transaction:

În cazul unei magistrale obi nuite, magistrala r mâne ocupat pe întreaga durat a unei tranzac ii, chiar i atunci când magistrala a teapt date de la un periferic, lucru care este ineficient. Pentru a m ri eficien a magistralei, s-au creat a a numitele <u>magistrale cu tranzac ii multiple</u> (*split transaction bus*). În acest tip de magistrale, pot fi active la un moment dat mai multe tranzac ii diferite.

Exemplu:

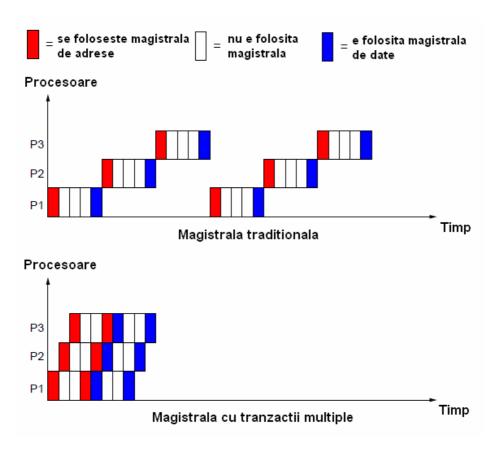
Consider m o tranzac ie de citire de date de la un dispozitiv periferic pe o magistral sincron cu tranzac ii multiple. Aceast tranzac ie func ioneaz astfel:

- a) se pune adresa perifericului de la care se citesc datele pe magistrala de adrese, i semnalul de citire READ pe magistrala de comenzi.
- b) dup ce adresa e citit de dispozitivul periferic, liniile de adres sunt preg tite s primeasc o alt adres de la un alt periferic.
- c) când dispozitivul periferic e preg tit s furnizeze datele cerute, el va plasa aceste date pe magistrala de date i va specifica destinatarul datelor prin intermediul unei etichete (*tag*) furnizate pe linii suplimentare de comand .

<u>Avantaj</u>: magistrala *split transaction* m re te rata de transfer a datelor.

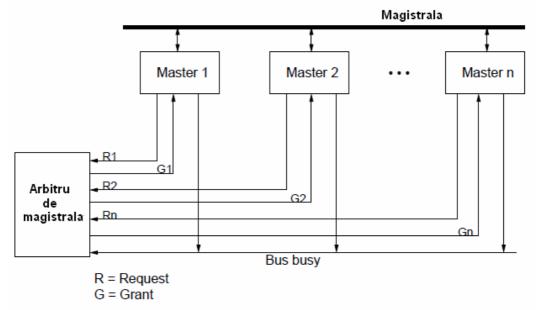
<u>Dezavantaj</u>: poate s m reasca laten a tranzac iilor, pentru c acum magistrala multiplexeaz mai multe tranzac ii în acela i timp.

Arbitrarea magistralei:

Arbitrarea este necesar atunci când exist mai multe dispozitive *master* conectate pe magistral . Dac dou sau mai multe dispozitive *master* vor s acceseze magistrala în acela i timp, controlerul de magistral va decide c rui dispozitiv i se va permite mai întâi accesul. Exist dou modalit i de arbitrare:

a) Schema de arbitrare bazat pe un semnal de *Request* (cerere) i *Grant* (acceptare). Când un *master* vrea s acceseze magistrala, trimite o cerere c tre arbitru (controler). În momentul în care arbitrul permite accesul, el va trimite dispozitivului *master* semnalul de grant. Dac exist mai multe dispozitive care vor s acceseze simultan magistrala, atunci va fi aplicat o politic de selectie bazat pe priorit i.

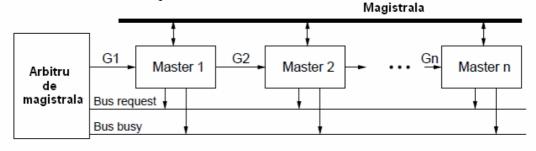

Când un *master* a câ tigat accesul la magistral , el va activa semnalul *Bus Busy*. Cât timp acest semnal este activ, arbitrul nu va mai acorda acces la magistral unui alt dispozitiv *master*.

Avantaj: eficien a în func ionare.

<u>Dezavantai</u>: reprezint o implementare scump datorit unui num r mare de linii de control.

b) <u>Schema de arbitrare daisy-chaining (arbitrare cu înl n uire)</u>. Aici exist un singur semnal de grant care se propag de-a lungul unui lan de *mastere*. Când un *master* prime te un semnal de grant, el poate face o cerere de acces la magistral prin activarea semnalului *Request*.

Dac un *master* nu vrea s acceseze magistrala, el d mai departe semnalul de grant c tre urm torul *master*.

Avantaj: este mai pu in costisitoare decât schema precedent.

<u>Dezavantaj</u>: datorit faptului c semnalul de grant circul mai lent pe lan ul de *mastere*, va dura mai mult pân când o cerere de acces la magistral va fi acceptat .